

Rechtskundig Weekblad

Vereeniging zonder winstgevend doel

Versijnt elken Zondag

Abonnementsprijs : 300 fr. per jaar

Postcheckrekening N° 3185.22

Beheer en Redactie : Mr René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen.

RONDOM HET WETSONTWERP IN ZAKE BELASTINGEN

(VERVOLG)

De nijverheid zou dus genoodzaakt zijn in 1947, 1948 over te gaan tot massale afschrijvingen.

In het vooropgesteld voorbeeld zou de waarde van de machine in 1946 b.v. nog maar 75.000 fr. bereiken. Logischerwijze zou dus een afschrijving van 175.000 fr. moeten gebeuren (in de veronderstelling dat niets werd afgeschreven sedert 1939). Dergelijke praktijk zou in tegenstrijd zijn met het annaliteitsprincipe.

Daarom heeft de regering verkozen na de vermenigvuldiging van de waarde der goederen met een herschattingscoëfficiënt ook de vermindering met een algemeen slijtagecoëfficiënt toe te laten. De toepassing van deze coëfficiënt (in ons voorbeeld 175.000 fr.), 7/10. of die volgens «stoffelijk verval» en «werkelijke waardevermindering» bepaald wordt, is een chirurgische operatie die toelaat de balansen op een nieuw en gezond vertrekpunt te brengen.

Deze vermindering wegens stoffelijk verval en werkelijke waardevermindering is geen afschrijving, ten eerste omdat zij niet jaarlijks, maar wel in een enkele operatie wordt toegepast, ten tweede omdat, zoals wij het onder punt 6° zullen zien, de afschrijving wegens waardevermindering in principe nooit door de fiscus werd toegelaten.

Na de herschatting (dus in 2 fasen) zullen echter opnieuw de jaarlijkse afschrijvingen kunnen gebeuren.

In ons voorbeeld zal op de overblijfswaarde van 75.000 fr. nog jaarlijks vanaf 1947 de gewone afschrijvingscoëfficiënt van 10 % kunnen toegepast worden.

Alhoewel het wetsontwerp niet spreekt over deze gewone en normale afschrijvingen, wordt er in de memorie van toelichting toch aan herinnerd.

Het voorbeeld wordt ingeroepen van een machine waarvan de herschatte waarde over drie jaar zou kunnen geamortiseerd worden, van 1946 tot 1948. De memorie van toelichting zegt : « Deze oplossing

kan niet tot regel worden gesteld, want het zal vaak gebeuren dat zulke uitrusting, in goede staat gehouden, ver boven deze periode (1948) bruikbaar zal zijn. »

In andere woorden zal de afschrijving geschieden volgens de jaarlijkse en werkelijke depreciatie.

Laat ons aanstippen dat de wet van 13 Juli 1930, houdende de bepalingen betreffende de vroegere herschatting (thans te vervangen door het wetsontwerp) slechts de 1ste phase van de huidige herschattingspolitiek toeliet. Er werd geen aftrek voor staat van verval en waardevermindering voorzien. Zij beperkte zich tot een reëvaluatie der balansen.

In dit opzicht al zeker streeft het huidig wetsontwerp de vroegere wet ruim voorbij.

6° Artikel 77 van de samengeschatte wetten betreffende de vennootschappen bepaalt dat elk jaar de beheerders de nodige amortisatiën aanbrengen. De wet zegt dus wel duidelijk dat deze amortisatiën nodig moeten zijn.

Het wordt inderdaad aangenomen dat alleen de noodzakelijkheid voor een maatschappij om haar aanvankelijk kapitaal te behouden, de praktijk van de afschrijvingen wettigt. (De Smeth, Dictionnaire Fiscal, blz. 60, n° 4.)

Deze noodzakelijkheid is een kwestie van feiten en appreciatie, waarover het Hof van Verbreking niet te beslissen heeft. (Verbreking, 4-7-1865, Pas., I, 1865, blz. 291; Verbreking, 9-11-1875, Pas., I, 1876, blz. 13.)

De beoordeling van de noodzakelijkheid van een afschrijving houdt nauw verband met de vrijheid, waarmede een inventaris kan opgesteld worden.

De controleurs der belastingen stellen zich in verbinding met de betrokken belastingplichtige om in gemeenschappelijk overleg het quantum van de per categorie aan te nemen afschrijvingen te bepalen. (Min. schrijven 15-3-1924, paragraaf 21.)

In principe moet de fiscus de vermeldingen van

de balans aanvaarden voor zover hij het bewijs niet brengt dat onder de dekmantel van een afschrijving de belastingplichtige een reservefonds of een provisiefonds heeft vastgelegd. (Brussel, 3-1-1927, Pas., II, 1928, blz. 76.)

Het zou bij voorbeeld niet aan te nemen zijn dat een afschrijving zou gedaan worden met het doel het verschil te compenseren tussen de elementen van het actief en een schatting in U.S. dollars. (Beroep Brussel, 21-11-1944, Bull. der Directe Belastingen 1944, n° 90, blz. 44.)

De rechtspraak is eensgezind om te erkennen dat geloof moet gehecht worden aan de balans, maar opdat zulks waar zou zijn moet deze balans alle waarborgen van oprechtheid bieden.

De memorie van toelichting van het besproken wetsontwerp herinnert nogmaals aan het karakter van noodzakelijkheid dat elke amortisatie moet vertonen.

« (De controleur) zal in de omstandige inventarissen, welke dienen overhandigd, een voldoende documentatie vinden om hem in staat te stellen eventueel de overdreven afschrijvingsbedragen tegen te gaan. »

Tevens is de fiscus niet gebonden door de benaming van de in de balans vastgelegde posten.

Het arrest dat, een som, die gedurende twee achtereenvolgende jaren onder de rubriek « afschrijvingen » werd geboekt, terwijl zij in de loop van het derde jaar vrijgesteld werd, als een vermogensaanwas beschouwt, geen inbreuk maakt op de geloofwaardigheid van de balans, maar geeft aan haar vermeldingen de normale en wettige zin. (Verbreking, 13-7-1937, Pas., I, 1937, 224; Beroep Brussel, 20-5-1936, Bull. der Directe Belastingen, 1936, n° 108, blz. 231; Verbreking, 9-8-1940, Pas., I, 1940, blz. 203; Verbreking, 26-6-1942, Bull. der Directe Belastingen 1943, n° 188, blz. 209.)

7° De depreciatie moet in principe het gevolg zijn van de slijtage en van ouderdom.

Een arrest van het Hof van Beroep van Brussel, dd. 29-6-1929 (Journal Prat. de droit fiscal, 1929, blz. 291) zegt, dat de afschrijving van het materieel van een onderneming moet gebeuren met dien verstande, dat de jaarlijkse depreciatie door de ouderdom en de slijtage ondergaan, gecompenseerd wordt.

Het gebruik, de tijd, het betrekkelijk verminderde nut, zijn alle oorzaken die de waarde der goederen min of meer kunnen verminderen. Deze oorzaken werken meestal met een sluikse continuïteit, die de schade slechts zeer langzaam laat blijken. Een paar dagen zijn niet voldoende om ons de slijtage en de uitputting te tonen van een voorwerp dat slijt, net zoals voor een mens die veroudert. De minderwaarde wordt slechts met langzame schreden verworven. De afschrijving heeft als doel deze langzame minderwaarde vast te stellen. (Holbach, Bilan dans les rapports avec la comptabilité, Larcier, 1902.)

Maar deze verschijnselen, die een voorwaarde zouden moeten zijn van de afschrijving, worden in de praktijk niet geëist. Desmeth (Dictionnaire fiscal, blz. 61, n° 4) heeft gezegd dat de noodzakelijkheid van de afschrijving wordt beoordeeld volgens de feiten en omstandigheden, eigen aan elke onder-

neming. Een materieel dat verworven wordt in een tijd van hoge prijzen, ondergaat natuurlijk spoedig een uitzonderlijke minderwaarde zodra de prijzen zich stabiliseren. Zulk materieel moet dan ook veel vlugger geamortiseerd worden.

De oorzaak van de minderwaarde heeft in de praktijk geen belang; zij kan het gevolg zijn van normale of buitengewone omstandigheden van overmacht, van een dagelijks of intensief gebruik.

Wij zien dat hier, zoals trouwens op veel gebieden, de fiscus afwijkt van de oorspronkelijke definitie van de afschrijving en dichter bij de notie van reservefonds komt. Zulks ligt in de lijn van een gezonde financiële politiek, daar een onderneming steeds bij machte moet zijn haar versleten en ook gedemodeerd materieel te vervangen zonder haar kapitaal te verminderen.

Het hierboven geciteerd arrest van het Hof van Beroep van Brussel in datum van 29-6-1929, zou volgens een enge interpretatie willen zeggen dat de depreciatie moet voortkomen van ouderdom en slijtage. Het doel van het Hof van Beroep was nochtans geheel anders, en het heeft nooit willen zeggen dat slechts ouderdom en slijtage de oorzaak van de depreciatie moeten zijn.

De heer Carlo De Mey heeft uit het arrest begrepen, dat de afschrijving rekening mocht houden met de nieuwe kostprijs van de afgeschreven voorwerpen. Zulke theorie is rechtstreeks in tegenstrijd met de bepalingen van artikel 26, § 2.4, alinea 2, die zeggen : « de afschrijvingen zijn gegrond op het bedrag van de belegde gelden of op de kostprijs. » Maar eens te meer werd hier toepassing gemaakt van het principe van de volledige vrijheid, het actief op zijn werkelijke waarde te schatten.

Wanneer een minderwaarde niet officieel kan geboekt worden als afschrijving, zal het altijd mogelijk zijn de voorschriften van artikel 26, § 2, 4°, alinea 2., te keren, door een lage schatting van het kwestieuze voorwerp te doen. Jean De Longueville (La taxation des bénéfices professionnels en Belgique, Tome I, 1943, p. 34), aarzelt niet te zeggen : « On voit par là combien est artificielle la théorie pourtant généralement admise, suivant laquelle il y aurait lieu de distinguer entre éléments d'actif susceptibles de dépréciation par l'usage qui en est fait, lesquels seraient seuls susceptibles d'amortissements au sens propre du terme et les autres tels que : créances, devises, etc. lesquels seraient susceptibles de moins-values affectant le bénéfice, mais non d'amortissements. »

En effet, toute dépréciation est automatiquement et nécessairement « amortie » dès qu'elle se traduit dans les comptes ou à l'inventaire. Peu importe, dès lors, sa cause ou son origine. (Zie ook nog De Mey : « Des amortissements au point de vue fiscal : Les amortissements proprement dits et l'évaluation des éléments de l'actif », Journ. prat. dr. fisc. 1929, blz. 273, en 1930, blz. 53; Bull. contr. dir. 1940, blz. 292.)

In dit opzicht moet toch wel aangeduid worden dat deze thesis in de memorie van toelichting een eigenaardige bevestiging krijgt. Volgens het wetsontwerp geschiedt de herwaardering door het vermenigvuldigen met een coëfficiënt van herschatting

en rekening houdend met de waardevermindering of staat van verval. Deze zienswijze wordt zoals reeds gezegd, verduidelijkt in de memorie waarin ten eerste wordt gesproken van een herwaarderingscoëfficiënt en ten tweede van een vermindering van het bekomen bedrag volgens de staat van de outillering in 1946.

Het is duidelijk dat vermits er in deze vermindering slechts rekening gehouden wordt met de waarde in 1946, de belastingplichtige zal kunnen overgaan tot het boeken van de nodige afschrijvingen in 1947, 1948, enz.

Nochtans zegt de memorie in fine dat voor de afschrijving van de herschatte waarde van de outillering *in dezelfde zin* zal mogen gehandeld worden, met dien verstande dat de afschrijvingsbedragen (dus na 1946) niet alleen zullen bepaald worden met inachtneming van de aard der herschatte bestanddelen, der voorwaarden en der intensiteit van hun gebruik, doch ook, zoveel mogelijk, van hun werkelijke staat van slijtage of *waardevermindering* op de dag der herschatting.

Zoals reeds gezegd sub 5° heeft het wetsontwerp niet tot doel de regelen van de afschrijvingen te veranderen. Het is slechts de uitdrukking van de wil van de regering « tabula rasa » te maken met alle vroegere balansen en, na herschatting door vermenigvuldiging met een herwaarderingscoëfficiënt en vermindering voor slijtage en depreciatie opnieuw gezonde en regelmatige afschrijvingen te doen.

Het ontwerp voorziet dat in het bepalen van de ineens, als tweede phase der herschatting, toe te passen coëfficiënt voor slijtage, rekening zal gehouden worden met de staat van verval en de waardevermindering. Het voorziet echter niet, zoals wij het uit de memorie van toelichting zouden kunnen begrijpen, dat in de toekomst bij de afschrijvingen rekening zal kunnen gehouden worden met dergelijke algemene waardevermindering. In de aanhef van de memorie wordt zelfs gezegd dat twee punten van belang zijn: de herschatting en het tempo van de afschrijving. Het wetsontwerp spreekt absoluut niet van dit tempo, maar alleen van de herschatting (met de twee gekende fasen). Heeft de regering werkelijk het inzicht gehad in de memorie op officiële wijze de reeds sedert jaren gevestigde rechtspraak over de mogelijkheid van amortisatie bij gewone waardevermindering, welke ook de reden zij, te bekrachtigen? Wij denken dat de regering alhier in een vlaag van grootmoedigheid haar doel enigszins voorbij is gegaan. Het zijn wij niet die dit betreuen, daar elke balans ten slotte altijd een juist verslag van de situatie dient te zijn, de waardeverminderingen daarin begrepen.

Heeft de regering een geruststelling willen geven aan hen die sedert jaren vechten voor een soepele en brede opvatting der afschrijvingen?

Het is mogelijk, maar de memorie heeft op zich zelf geen waarde en de regering voegt er trouwens onmiddellijk bij dat de Administratie haar gewoontelijke wijze van doen zal toepassen, dit wil zeggen, bepaling van duur en tempo der afschrijving, in gemeen overleg met de betrokkene.

De demodering wordt voorzeker begrepen on-

der de term van waardevermindering, wanneer het er om gaat de goederen te herschatten. De aangehaalde rechtspraak en rechtsleer maakt het mogelijk met deze waardevermindering zowel als met elk ander element rekening te houden bij het bepalen van de gewone afschrijvingen. De memorie heeft bewust of onbewust aan deze rechtspraak en rechtsleer een schitterende goedkeuring gegeven.

Wij zullen nu enkele woorden zeggen over de wijze waarop de rechtspraak en de Administratie de afschrijving van bepaalde elementen uit het actief van een onderneming verstaan.

1° Aankoopkosten van een onderneming:

Dit zijn zeker geen kosten veroorzaakt door slijtage of ouderdom van het materieel, nochtans wordt door de Administratie aanvaard dat zij zouden afgeschreven worden. (Zie Ministerieel omschrijven van 8-12-1934; Bull. der Directe Belastingen, 1935, blz. 26.)

In een eerste omschrijven (Ministerieel omschrijven van 1924) had de Administratie deze afschrijvingen over vijf jaar verdeeld. Thans kunnen deze kosten onmiddellijk afgeschreven worden. (Ministerieel omschrijven van 27-4-1929, n° 61. 784.)

Men ziet hier hoe de Administratie afwijkt van de oorspronkelijke bepaling van de amortisatie.

Wij hebben reeds gezegd, dat Administratie en rechtspraak vaak het begrip afschrijving en het begrip reservefonds vermengen. Wij stellen nu vast dat gewone kosten onder de rubriek « afschrijving » kunnen voorkomen.

Onder aankoopkosten verstaat men het ereloon van de notaris, de registratiekosten, de reiskosten uitgegeven ter gelegenheid van de aankoop, de vergoedingen voor experten, enz. Deze kosten maken deel uit van de prijs van het aangekochte goed en kunnen samen met dit goed een depreciatie ondergaan.

Het probleem van het afschrijven van deze kosten heeft zich onlangs gesteld voor een notaris, die beweerde dat de prijs betaald voor de aankoop van een studie mocht afgeschreven worden, als kosten van eerste vestiging (beter gezegd in het Frans: « frais de première établissement »).

De fiscus heeft deze stelling verworpen, omdat de overdracht van een studie een aan de beroepsactiviteit vreemde operatie zou zijn. Dit laatste werd door het Hof van Verbreking aangenomen (Verbreking, 11-12-1944, Pas., 1945, I, 63).

Het Hof van Verbreking had dit beslist en bijgevolg gezegd dat de prijs van de studie niet belastbaar was in hoofde van de verkopende notaris.

In revanche besloot de fiscus daarna, dat de prijs ook geen aanleiding kon geven tot afschrijvingen ten gunste van de aankopende notaris.

Ons inziens is deze oplossing verkeerd, daar er geen enkele reden is om een verschil te maken tussen de kosten van oprichting van een handelszaak en dezelfde kosten wanneer zij uitgegeven worden door een notaris.

Het arrest van het Hof van Verbreking is niet in tegenstrijd met onze mening. Het feit dat de verkoop van de studie geen beroepsactiviteit is van de verkopende notaris, belet niet dat de aankoop voor de vervangende notaris een bedrijfslast is. Het on-

wettig karakter van zulke verkopen komt niet ter sprake, daar de fiscus slechts rekening houdt met de realiteit (zie b.v. de belastbaarheid van een vereniging zonder winstgevend doel: *Journal des Tribunaux*, 1947, Verbreking, 30-12-1946, blz. 295; over deze kwestie in het algemeen: *Fédération des notaires de Belgique, Travaux du comité d'études et de législation*, 1946, blz. 121, met een belangwekkend advies van notaris Istas).

De rechtspraak is op dit gebied schoorvoetend te werk gegaan. Zo zegt een arrest van het Hof van Verbreking van 2-5-1938 (*Bullet. der Directe belastingen* 1938, nr 138, blz. 86) dat de kosten gemaakt voor de uitbreiding van een instelling moeten getaxeerd worden.

De kosten van verkrijging van een onroerend goed vertegenwoordigen sommen besteed aan de uitbreiding van de onderneming of aan de waardevermindering van de toerusting. Deze sommen zijn volgens artikel 27 § 1, 4°, belastbaar. (Zie beroep Brussel 14-7-1934, Rep. Fiscal nr 2, 1946, blz. 45).

Het ware spijtig indien de rechtspraak haar stelling niet moest veranderen.

In de toekomstige jaren zullen de voornaamste ondernemingen van het land inderdaad genoodzaakt zijn in belangrijke mate te veranderen ten einde ze aan de buitenlandse moderne uitrusting aan te passen. Experten zullen hiervoor naar het buitenland moeten reizen en hun ereloon alsook hun reiskosten zouden in mindering van de winsten moeten gebracht worden. Daarom is er slechts één middel: de afschrijving ervan mogelijk te maken, daar volgens de tekst van artikel 27 § 1, 4°, deze kosten in principe belastbaar zijn. Het huidig wetsontwerp spreekt er niet over. Toch kan de administratie op dit punt een eigen en soepele rechtspraak scheppen.

De kosten gemaakt voor het inrichten, het afbreken of het veranderen van een onroerend goed, of van een deel van een onroerend goed, gebruikt voor het uitoefenen van een bedrijf, komen ook voor onder de rubriek « aankoopkosten »: zij zijn eigenlijk hetgeen in de rechtspraak wordt genoemd « frais de premier établissement »; zij mogen afgeschreven worden op voorwaarde dat zij geen blijvende waardevermeerdering vertegenwoordigen. Dit zal bij voorbeeld het geval zijn wanneer een huurder kosten aan het gehuurde goed maakt die definitief aan de eigenaar zullen toekomen. Maar zelfs de eigenaar zal dergelijke kosten mogen amortiseren indien zij geen meerderwaarde aan de eigendom brengen. (Zie Ministerieel omschrijven van 8-12-1934, nr 169, 276).

2° De onroerende goederen.

Het is zonder twijfel de voornaamste categorie en ook deze waarover het meest wordt gediscuteerd.

Men zal zich herinneren dat artikel 26 § 2, 4° eerste alinea niet spreekt van onroerende goederen. Artikel 26 § 2, 4° al. 1 zegt dat als bedrijfslasten moeten aangezien worden « de nodige afschrijvingen van het materieel en de roerende voorwerpen dienende tot het uitoefenen van het bedrijf, in zover de afschrijvingen samen gaan met een waardevermindering welke zich gedurende de belastbare tijd werkelijk voordeed ».

De kwestie van de afschrijving van de onroerende goederen heeft zich gesteld lang voor de huidige

wetgeving. De wet van 22-1-1849 onderwierp aan het patentrecht de jaarlijkse winsten van alle naamloze vennootschappen.

In een arrest van 4-8-1865 (Pas. 1865, I, blz. 291), besloot het Hof van Verbreking dat er slechts werkelijke winst was na deductie van alle lasten. *Lucrum non intelligitur nisi omni damno deducto*. Het arrest aanvaardt dat de depreciatie van de waarde van de onroerende goederen van de winsten van de vennootschappen zouden afgenomen worden. Het blijkt uit de tekst van het arrest dat het ging om een onroerend goed met een handelsbestemming. Dit was, in deze materie, aangaande onroerende goederen, het eerste arrest van het Hof.

Een arrest van 20-5-1850 (Pas. 1850, I, blz. 412) had reeds de deductie van een waardevermindering van effecten, aangenomen. Vóór dit laatste arrest had de rechtspraak met geen enkele depreciatie rekening gehouden. (Zie Verbreking 14-5-1850, Pas. 1850, I, blz. 27; 19-7-1852, Pas., 1852, I, blz. 453; 11-7-1854, Pas., 1854, I, blz. 313; 6-11-1854, Pas. 1855, I, blz. 7; 23-2-1857, Pas., 1857, I, blz. 178).

Na het arrest van 4-8-1865 werd de praktijk algemeen aanvaard. De wet van 9-8-1920, waarvan de principes thans nog gangbaar zijn, sprak slechts van materieel en outillering. De administratie heeft nochtans steeds de afschrijvingen van onroerende goederen met een handelsbestemming aangenomen. (Zie Ministerieel omschrijven van 15-3-1924 nr 12.596).

Niettegenstaande de eerste alinea van artikel 26 § 2, 4° heeft de wet van 13-7-1930 (art. 26 § 2, al. 3) het standpunt van de administratie bevestigd. De derde alinea van het artikel 26 § 2, 4° zegt inderdaad: « met betrekking op de *bedrijfsimmobilien* en het *nijverheids-, handels- of landbouwmaterieel*, verkregen of tot stand gebracht voor 1 Juli 1926, mag de afschrijving berekend worden op een kostprijs herschat onder de bij koninklijk besluit te bepalen voorwaarden en grenzen; bewuste herschatting dient opgenomen uiterlijk in de in 1931 afgesloten schiften of balansen ».

Door deze bijzondere vermelding van het regime van de immobiliën, verkregen voor Juli 1926, heeft de wetgever impliciet de amortisatie van de onroerende goederen aangenomen.

Wij merken nochtans op dat de wet zeer duidelijk spreekt over *bedrijfsimmobilien*, *nijverheids-, handels- of landbouwmaterieel*: de onroerende goederen moeten dus strikt dienen tot het uitoefenen van het bedrijf.

Wij hebben reeds gezegd dat het huidig wetsontwerp veel logischer spreekt van met de outillering gelijkgestelde *nijverheidsgebouwen*. Aldus worden deze *nijverheidsgebouwen* fictief als roerende goederen beschouwd en wordt er geen inbreuk gedaan op het in art. 26 § 2, 4° al. 1 gehuldigd principe dat alleen roerende goederen aanleiding geven tot afschrijving.

Een arrest van het Hof van Beroep van Brussel dd. 19-3-1926 (Pas. 1926, blz. 174) heeft beslist dat de wet elke amortisatie op terreinen of gebouwen die als woning of bureel dienen, van het voordeel der fiscale afschrijving, uitsluit. Het arrest

wijst beroeper af van zijn eis strekkende tot het aannemen van dergelijke amortisatie.

Nochtans dient vermeld te worden dat het arrest zich insgelijks baseert op het feit dat de minderwaarde van de immobiliën niet gedurende het belastbaar jaar was ondergaan. Het Hof vraagt zich ten slotte af of de amortisatie wel noodzakelijk was. Wij zien dus dat het Beroepshof gearzeld heeft, het principe volgens hetwelk de afschrijvingen niet zouden slaan op woningen of burelen, met volle klaarheid uit te spreken.

Het eerste motief zou in dit geval voldoende geweest zijn en de twee bijkomende motieven waren dan overbodig.

Het Hof van Verbreking heeft zich op 31-1-1927 (Pas., I, 1927, blz. 140), uitgesproken over de voorziening tegen voornoemd arrest. Zijn arrest is voorafgegaan door een advies van advocaat-generaal Gesché.

Het Openbaar Ministerie stelt voorop dat de wet slechts de inkomsten taxeert. Bijgevolg wordt alleen het excedent van de inkomsten op het kapitaal belast. Het maatschappelijk kapitaal moet behouden blijven. Voor alles dient de geleden depreciatie goed gemaakt zoniet zouden wij langzamerhand tot een kapitaalsbelasting komen.

Deze zeer duidelijke redenering van de advocaat-generaal laat toe bijna alle elementen van het maatschappelijk kapitaal te amortiseren. Hij ontleedt artikel 26 § 2, 4° al. 1 als volgt: « Ce qui est certain, c'est que cette disposition ne contient pas un mot d'où il pourrait être induit qu'elle aurait pour objet de tronquer, de forcer la notion même du revenu en tenant pour tel dans certains cas, une portion du capital lui-même, notamment en assujettissant à l'impôt des sommes qu'il est nécessaire de conserver pour que le capital ne soit pas entamé ».

Wij staan zeer ver van de eerste rechtspraak (Verbreking 11-7-1854, Pas. I, 1854, blz. 313) waarin werd gezegd: « On ne peut prétendre qu'il n'existe pas de bénéfices aussi longtemps que le capital social, partiellement anéanti par des pertes antérieures, n'est pas reconstitués ».

Het arrest van 31-1-1927 volgt de zienswijze van de heer Gesché, het bevestigt dat de inhoud van het artikel 26 § 2, 4° al. 1 slechts exemplatief is.

Maar het herhaalt niets betreffende de redenering van de heer Gesché over het begrip « inkomsten ». Het onderzoekt verder ook geen enkel der andere motieven van het arrest van het Hof van Beroep.

De zaak werd verzonden naar het Hof van Beroep te Luik dat een beslissing tróf op 13-6-1928 (Journal Prat. du droit fiscal, 1929, blz. 295) « Les immeubles appartenant à une société anonyme, qu'elle que soit leur affectation spéciale, habitation de ses agents ou tout autre destination non intrinséqueusement commerciale, font partie de son patrimoine social dont tous les éléments concourent à la réalisation du but commercial qu'elle poursuit; par conséquence la perte de valeur que ces immeubles peuvent subir diminue d'autant ce patrimoine, et par suite les bénéfices, qui doivent se calculer sous déduction des pertes et moins-values existantes et certaines du capital ».

Het Hof van Beroep ziet zeer goed in dat er geen perken aan het gebied der afschrijvingen kunnen gesteld worden, daar ieder jaar een gezonde en voorzichtige schatting van het actief en het passief moet opgemaakt worden.

In het boek van de heer Frans Ameryckx (Inkomstenbelastingen 1944, blz. 157) is een volledige lijst te vinden van de verschillende ministeriële omschrijvingen aangaande de amortisatiën van bepaalde categoriën van onroerende goederen.

3° Materieel en onroerende voorwerpen.

Dit is het belangrijkste domein der afschrijvingen. Het is ook in deze categorie dat men de talrijke afschrijvingen die in de toekomst voor de hernieuwing van ons nijverheidspotentieel moeten gedaan worden, zal rangschikken. Het is onnodig op dit gebied vaste criteria te zoeken.

De coëfficiënt van de toegelaten amortisatiën wordt elk jaar door de Administratie bepaald. Deze coëfficiënt houdt rekening met allerlei omstandigheden die niet theoretisch kunnen beschreven worden.

De Fiscus zal in de toekomstige jaren veel wijsheid op dit gebied moeten tonen. (Zie rondschriften van 15-3-1924, § 23.)

In haar rondschriften geeft de Administratie een treffend voorbeeld van haar wijze van optreden. « Ainsi, dans une firme pour laquelle l'amortissement annuel du matériel serait fixé, de commun accord à 6 p.c., aucun amortissement sur la valeur d'acquisition ou les dépenses de reconstitution réellement faites ne serait plus admissible après la dix-septième année à partir du moment où la dépense d'acquisition ou de reconstitution a été effectuée; même en ce qui concerne la dix-septième année, l'amortissement admissible ne pourrait être que de 100 — (6×16) 96 = 4 p.c. de la dite valeur. Si, après cette période, les objets complètement amortis conservent néanmoins une certaine valeur, l'Administration n'admettra plus aucun amortissement sur ce poste en exonération de l'impôt ».

Supposons d'autre part, qu'un industriel ait acquis un outillage pour 500.000 francs en 1922 et qu'un concurrent se procure en 1923, par suite de la baisse des prix, un outillage identique pour 300.000 francs. Le dit outillage, acheté en 1922, étant présumé pouvoir servir pendant dix ans, un amortissement de 10 p.c. par an sera admis.

Mais l'intéressé qui a dépensé 500.000 frs. de ce chef pourra indépendamment du quantum de 10 p.c. amortir à une ou plusieurs fois la somme de 200.000 francs représentant la baisse des prix, si bien entendu, celle-ci est durable. »

Indien wij het nodig hebben geacht deze *paragraaf* van een administratief document over te schrijven, is het om aan te tonen, dat wij hier volop in een kwestie van feiten staan. Wij zouden kunnen zeggen dat niets de Administratie belet in de toekomstige jaren een zeer ruime en brede politiek van afschrijvingen te voeren.

Het wetsontwerp heeft reeds een totaal nieuw vertrekpunt geschapen.

En het is goed mogelijk dat de Administratie in de toekomst een brede politiek zal volgen en ook rekening zal houden met de algemene waarde-

verminderingen. Zoals gezegd werd hieromtrent in de memorie van toelichting enige hoop gelaten.

Na de oorlog van 1914-1918, heeft men tot in 1930 moeten wachten om de revalorisatie van de balansen officieel te doen aannemen; thans hebben onze wetgevers het belang van een gezonde en open politiek ingezien.

* * *

Ter gelegenheid van de algemene bespreking hebben wij de voornaamste kenmerken van het wetsontwerp besproken.

Wij zullen ons vergenoegen hier nog enige bijzondere punten aan te duiden.

De herschatting door de convergerende toepassingen van een herwaarderingscoëfficiënt enerzijds, en een verminderingscoëfficiënt anderzijds, kan alleen toegepast worden op materieel dat aangeworven was op de dag van het afsluiten der laatste balansen, vóór 31-12-1940.

Een machine gekocht in 1941 geniet dus niet van het voorrecht der wet.

De regering heeft dus een nadelige situatie geschapen voor industriëlen die gedurende de bezetting werktuigen aankochten. Of dit steeds gerechtvaardigd is kan niet met zekerheid gezegd worden, daar zekere ondernemingen, gedurende de bezetting aan zeer hoge woekerprijzen onmisbaar materieel aankochten waarvan de waarde thans praktisch op zero gedaald is.

Verder moet de outillering nog op de dag der laatste balansen vóór 31-12-46 in gebruik geweest zijn.

Iemand die een werktuig kocht in 1938, en het in 1945 als totaal onbruikbaar voor oud ijzer verkocht kan niet van de wet genieten, zelfs indien hij niet bij machte was tussen 1939 en 1945 het nodig amortisatiefonds vast te leggen.

De vraag werd gesteld wat er diende te geschieden met geteisterde ondernemingen die grote vernielingen van outillering leden vóór 1946.

Ons inziens valt dit geval niet onder toepassing van het wetsontwerp vermits het niet toegelaten is een machine te herschatten die niet in gebruik was in 1946.

Men kan zich trouwens terecht afvragen of wij hier niet eenvoudig te doen hebben met een verlies onmiddellijk voor haar geheelheid te boeken in de balans van de verliezen. Dit is zelfs waar indien de vernieling niet totaal, maar gedeeltelijk is. Dit gedeeltelijk verlies kan ook in eenmaal geboekt worden. De vergoeding voor deze verliezen moet besproken worden in het kader der wet op de oorlogsschade.

Het weze nog herhaald dat de waardevermindering wordt beraamd zoals zij zich voordoet op de dag van de afsluiting van de laatste jaarbalansen vóór 31-12-1946. Zodat elke slijtage na deze datum slechts zal kunnen afgeschreven worden in de perken van de algemene amortisatieprincipes.

In 1930 moest de herschatting ten laatste in 1931 gebeuren; thans zal de termijn bij Koninklijk besluit bekend gemaakt worden.

Wij hebben gezien dat aan de principes van de amortisatie door het wetsontwerp weinig of niets wordt veranderd.

Integendeel het wetsontwerp heeft juist als doel aan de economische verwickelingen van de oorlog een einde te stellen zonder inbreuk te moeten maken op de gevestigde beginselen.

Het is een verheugend feit dat de regering de noodzakelijkheid van een aanpassing zo vlug en zo goed begrepen heeft.

Laat ons hopen dat de Administratie ook een ruime en verstandige toepassing van de nieuwe wet zal doen. Er wordt haar inderdaad een grote vrijheid gelaten — sommige zullen menen, een te grote vrijheid!

(Slot)

Mr Paul SPEYER.

RECHTSPRAAK

HOF VAN VERBREKING

1ste Kamer. — 9 Mei 1947.

Voorzitter : M. Soenens.

Raadsheer-Verslaggever : M. Louveaux.

Eerste Advocaat-generaal : M. Hayoit de Termicourt.

REVINDICATIE VAN ROERENDE ZAKEN. — NIET MOGELIJK T.A.V. HET BEDRAG VAN VERSCHULDIGDE SOMMEN. — INDIVIDUALISERING VAN SPECIEN OF BILJETTEN VEREIST. — BEWIJS DEZER INDIVIDUALISERING.

De revindicatore actie is slechts mogelijk ten aanzien van bepaalde, geïndividualiseerde zaken; de revindicatie t.a.v. het bedrag van verschuldigde sommen kan derhalve slechts uitgeoefend worden, wanneer dit bedrag uit geïndividualiseerde speciën of biljetten is samengesteld.

De individualisering van speciën of biljetten wordt als zodanig bewezen, noch door een lastgeving, noch

door een overschrijving van sommen, waartoe de lastgeving aanleiding geeft.

N.V. Le Crédit Anversois t / Dorlet Léon.

Gelet op het bestreden arrest op 12 Maart 1943 gewezen door het Hof van Beroep te Brussel;

Over het enig middel : schending van artikelen 603 (vooral van lid één en lid 3) der wet van 18 April 1851 op het faillissement, de bankbreuk en het uitstel van betaling, welke boek III van het Wetboek van Koophandel vormt; 8, 12 en 20 der hypotheekwet van 16 December 1851 welke titel XVIII van boek III van het Burgerlijk Wetboek vormt; 184 der bij Koninklijk Besluit van 30 November 1935 samengeordende wetten op handelsvennootschappen; 29, 30, 32 en 34 van het Besluit van 9 September 1940 betreffend het gerechtelijk concordaat : 544, 1134, 1136, 1138, 1142, 1146, 1147, 1317 tot 1322, 1892,

1893, 1895, 1902, 1915, 1984, 1992, 1993 van het Burgerlijk Wetboek; 97 der Grondwet,

doordat het bestreden arrest beslist heeft dat de verweerder in cassatie, hoewel hij slechts een onbevoorrechte schuldeiser der aanlegster was en deze het voordeel van het betalingsuitstel verkregen had, en hoewel nadien in vereffening gesteld geweest zijnde en een gerechtelijk concordaat bekomen hebbend, de integrale betaling zijner schuldvordering mocht eisen door de eigendomsvordering, onder voorwendsel dat de aanlegster de som van 16.731,85 frank niet meer verschuldigd was krachtens de rekening-courant nr 136270, doch krachtens een commissiecontract, met andere woorden, krachtens een contract van lastgeving, dat gemelde som was bestemd tot het betalen der aangekochte titels die het voorwerp van een «geblokkeerde rekening» uitmaakten, waaruit het besluit dat ze dus geen deel meer uitmaakte van de activa der aanlegster in verbreking en de geldspeciën dus waren geïndividualiseerd geworden,

dan wanneer hij die, zelfs met het oog op een wel bepaald gebruik, heeft geld overhandigd aan een derde, slechts een onbevoorrechte schuldeischer is, dus op dit geld geen enkel eigendomsrecht heeft en bijgevolg geen eigendomsvordering bezit, tenware dit geld bestond uit stoffelijk geïndividualiseerde speciën, welke niet met het bezit van de schuldenaar vermengd zijn, enig geval waarin er kan spraak zijn van een eigendomsvordering; a fortiori de schuldenaar in rekening-courant, dus krachtens een leencontract, en die verklaart de door hem aldus verschuldigde sommen aan te wenden tot de uitvoering ener aangenomen lastgeving, en, om het met het arrest te zeggen, ze het voorwerp ener «geblokkeerde rekening» te laten uitmaken, blijft de eenvoudige schuldenaar dezer bedragen in genere, hoewel misschien krachtens een andere juridische titel, en het is onjuist te zeggen dat deze enige omstandigheid, want het arrest releveert geen andere, bijbrengt dat deze sommen geen deel meer uitmaken van aanlegsters passiva, dat dus de geldspeciën geïndividualiseerd zijn en bijgevolg mogen opgevorderd worden; met uitspraak te doen zooals het deed, schond het arrest dus;

1° artikel 603 der wet van 18 April 1851, op het faillissement, de bankbreuk en het uitstel van betaling, artikelen 8-12 en 20 der hypotheekwet van 16 December 1851, artikel 184 der bij Koninklijk Besluit van 30 November 1935 samengeordende wetten op handelsvennootschappen, artikelen 29, 30, 32 en 34 van het besluit van 9 September 1940 betreffend het gerechtelijk concordaat, doordat het besliste dat, bij ontstentenis van voorrecht (er was niet beweed en het arrest bevindt niet dat de vordering van de verweerder in verbreking bevoorrecht zou geweest zijn), de aanlegster, hoewel uitstel van betaling bekomen hebbend en hoewel nadien in vereffening gesteld geweest zijnde (Cass. 23 November 1939, Pas. 1939, I, 486) en een gerechtelijk concordaat bekomen hebbend, verplicht was de verweerder integraal te betalen, hoewel ze de andere onbevoorrechte schuldeisers slechts moet betalen naar evenredigheid van het bedrag hunner schuldvordering, in acht genomen de uitdeelbare activa;

2° artikelen 1317 tot 1322 van het Burgerlijk Wetboek (schending van de aan de akten verschuldigde vrouw) door: a) de dagvaarding en de conclusie van de verweerder in verbreking te verklaren alsof ze een eigendomsvordering (zakelijke vordering) behelsden, hoewel ze een eenvoudige eis behelsden tot gelddbetaling als schuldeiser (persoonlijke vordering); b) met de tussen partijen geslotene overeenkomst zoals ze in de dagvaarding is aangeduid, de conclusie en het arrest zelf, te verklaren als aanleiding gevend tot een eigendomsrecht (zakelijk recht) op de som van 16.731,85 frank, hoewel ze slechts aanleiding geeft tot een schuldvorderingsrecht;

3° artikel 1134 van het Burgerlijk Wetboek, evenals de artikelen 1136, 1138, 1142, 1147, 1892, 1893, 1895, 1902, 1984, 1991, 1992, 1993 van het Burgerlijk Wetboek, met aan het tussen partijen tot stand gekomen contract, dat volgens de verklaringen van het arrest zelf een lastgevingscontract met sperconto was, wat slechts een onregelmatig depositocontract of bruikleencontract is, andere gevolgen te laten uitbrengen dan deze welke de wet hecht aan dergelijke contracten, die slechts aanleiding geven tot een schuldvorderingsrecht en niet tot een zakelijk recht;

4° artikel 97 der Grondwet, doordat: a) de bevestigingen van het arrest, welke de verrichting beschrijven waardoor de aanlegster in verbreking de verweerder crediteerde voor 16.731,85 fr., welke op het crediet zijner rekening-courant stonden, en dan hetzelfde bedrag opnieuw op zijn crediet boekte, tegenstrijdig zijn, daar uit de eerste volgt dat de verweerder slechts een schuldeiser in genere is voor de som van 16.731,85 fr., terwijl volgens de laatste de met dit bedrag overeenstemmende speciën zouden derwijze geïndividualiseerd geworden zijn, dat ze mogen opgevorderd worden, wat insluit dat de verweerder in verbreking op haar geen recht van schuldvordering meer heeft, doch een zakelijk recht, een eigendomsrecht; b) het bestreden arrest niet verklaart hoe de eenvoudige vervanging van een credietpost ener rekening-courant door een debetpost, d.w.z. volgens het arrest, door een sperconto, wat slechts een schriftuurwerk is, een schuldvorderingsrecht heeft kunnen omvormen tot een zakelijk recht, noch vooral hoe een eenvoudig schriftuurwerk heeft kunnen speciën individualiseren en de verweerder daarvan heeft tot eigenaar gemaakt, wat een onstentenis is van voldoende redenen waardoor ten minste het Hof in de onmogelijkheid wordt gesteld zijn contrôle uit te oefenen;

Overwegende dat, volgens de vaststellingen van het bestreden arrest, verweerder Dorlet aan de N.V. Crédit Anversoï (aanlegster) geldsommen had geleend op korte termijn; dat hij aan deze laatste, op 29 November 1939, order had gegeven voor zijn rekening staatsfondsen te kopen; dat de vennootschap Crédit Anversoï dientengevolge, de som van 16.731,85 fr. op zijn debetrekening overschreef en dientengevolge ophield hem op die som intrest te betalen; dat zij, op 14 December 1939, alvorens de gekochte titels in ontvangst te kunnen nemen en de prijs er van te betalen, uitstel van betaling vroeg, en dit bekwam, en daarna Dorlet berichtte

dat zij hem de som van 16.731,85 fr. weer krediteerde;

Overwegende dat Dorlet, om, wat de terugkrijging van die som aangaat, zich te onttrekken aan de regel van het dividend, gehuldigd bij artikel 603 van het Wetboek van Koophandel, wat betreft de schuldvorderingen bestaande ten tijde van de aanvraag tot uitstel, beweert dat hij van die geldspeciën terug eigenaar is geworden, en dus gerechtigd is de teruggave ervan te vorderen;

Overwegende dat de vordering tot teruggave slechts kan verstaan worden in zover het over bepaalde zaken gaat en dus niet kan worden uitgeoefend op het bedrag van verschuldigde sommen, doch enkel op geïndividualiseerde speciën of biljetten;

Overwegende dat het bestreden arrest verklaart dat de geëiste geldspeciën behoorlijk geïndividualiseerd werden en dat de rechtsvordering tot teruggave dus gegrond is;

Overwegende dat het arrest die individualisering van gezegde geldsommen rechtvaardigt bij de enkele beschouwing dat deze geldsommen, daar ze, als onmiddellijk beschikbaar, bestemd waren tot vervulling van de door verweerder aan de Crédit Anversoïse gegeven last, geen deel meer uitmaakten van de lopende rekening van de verweerder en gestort waren geweest op een geblokkeerde rekening, welke aldus geïndividualiseerde speciën als voorwerp had;

Doch overwegende, dat noch de lastgeving, noch de overschrijving van sommen waartoe de lastgeving aanleiding heeft gegeven, op zichzelf de individualisering bewijzen van speciën of biljetten welke het bedrag dezer sommen uitmaken;

Overwegende dat bij gebrek enig ander feit of enig andere omstandigheid aan te duiden van die aard dat ze bewijzen dat partijen door aldus gezegde rekening te « blokkeren », deze zouden hebben willen samenstellen uit geïndividualiseerde geldspeciën, het bestreden arrest moet geïnterpreteerd worden in deze zin dat het deze individualisering afleidt, als een noodzakelijk gevolg, van de hierboven aangehaalde feiten;

Overwegende dat de bestreden beslissing aldus op een onwettelijk begrip van de rechtsvordering tot teruggave steunt, en bijgevolg gewezen is in schending van artikel 603 van het Wetboek van Koophandel, in het middel aangeduid;

Om die redenen :

Verbreekt de bestreden beslissing;

Beveelt dat onderhavig arrest zal overgeschreven worden op de registers van het Hof van Beroep te Brussel en dat melding er van zal gemaakt worden op de kant van het vernietigde arrest;

Veroordeelt de verweerder tot de kosten;

Verwijst de zaak naar het Hof van Beroep te Gent.

HOF VAN VERBREKING

2de Kamer. — 24 Juni 1946.

Voorzitter : M. Vitry.

Raadsheer-Verslaggever : M. De Clippele.

Eerste Advocaat-Generaal : M. Hayoit de Termicourt.

INKOMSTENBELASTINGEN. — BESLUIT VAN 2 MAART 1942. — GEACHT TIJDELIJK GELDIG TE ZIJN VANAF DE DAG ZIJNER INWERKINGTREDING. — BESLUIT HEBBENDE TOT VOORWERP EEN ONDERWERP DAT TOT HET GEBIED VAN DE WET BEHOORT. — BEZIT TIJDELIJK DE BINDENDE KRACHT VAN EEN WET. — BEOORDELING DER GRONDWETTELIJKHEID.

Het besluit van 2 Maart 1942, waarbij de wetgeving op de inkomstenbelastingen werd gewijzigd en aangevuld, moet krachtens art. 3 van de Londense besluitwet van 5 Mei 1944 geacht worden vanaf de dag zijner inwerkingtreding tijdelijk geldig te zijn. Het heeft tijdelijk de bindende kracht van een wet, daar het een onderwerp, dat tot het gebied van de wet behoort, tot voorwerp heeft (art. 110 der Grondwet), zodat de hoven en rechtbanken over de grondwettelijkheid er van niet kunnen oordelen. (art. 107 der Grondwet).

Beheer van Financiën t / Charbonnages de l'Espérance et de la Bonne Fortune.

Gelet op het bestreden arrest op 13 November 1945 gewezen door het Hof van Beroep te Luik;

Over het enig middel : schending van artikel 3 van de Besluit-Wet d.d. 5 Mei 1944 en, daardoor zelf, van artikelen 107 en 111 van de Grondwet;

Overwegende, dat de voorziening het arrest slechts bestrijdt voor zover dit laatste beslist de subsidiaire aanslag, waarvan het Beheer de geldigverklaring vraagt, niet kan aangenomen worden omdat het Besluit d.d. 2 Maart 1942, waarop gezegde aanslag gesteund is, niet overeenkomstig de wet is;

Overwegende, dat het bestreden arrest artikelen 9 en 15 van het Besluit d.d. 2 Maart 1942 weigert toe te passen omdat die bepalingen « terugwerkende belastingen invoeren en derhalve in strijd zijn met artikel 111 van de Grondwet »;

Overwegende dat, het Besluit d.d. 2 Maart 1942, niet voorzien zijnde bij artikelen 1 en 2 van de Besluit-Wet d.d. 5 Mei 1944, luidens artikel 3 van deze laatste voor tijdelijk geldig is gehouden vanaf de dag harer inwerkingtreding;

Overwegende dat, zoals het verslag aan de Ministerraad, dat vermelde Besluit-Wet voorafgaat, zegt : « de bindende kracht welke aan de aldus voor tijdelijk geldig gehouden besluiten wordt verleend, deze der wetten is, wanneer de zaken waarover zij beschikken tot het gebied der wet behoren »;

Overwegende, dat het Besluit d.d. 2 Maart 1942 tot wijziging of aanvulling van de wetgeving betreffende de inkomstenbelastingen, over een zaak beschikt die tot het gebied der wet behoort (Grondwet, artikel 110);

Dat dus, zelfs indien zekere dier bepalingen een terugwerkende kracht hadden, het Besluit d.d. 2 Maart 1942 tijdelijk de bindende kracht van een wet heeft en dat de Hoven en Rechtbanken over de

grondwettelijkheid er van niet kunnen oordelen;

Overwegende, dat het arrest dus de in het middel aangeduide bepalingen geschonden heeft;

Overwegende, dat op 12 Maart 1944, dag waarop het Besluit d.d. 8 Maart 1944 in werking is getreden, bij artikel 3 van de Besluit-Wet d.d. 5 Mei 1944 voor tijdelijk geldig gehouden, de subsidiaire door het Beheer gevestigde aanslag vóór het Hof van Beroep aanhangig was;

Om die redenen :

Verbreekt het bestreden arrest voor zover het beslist dat de subsidiaire ten laste van de verweerster gevestigde aanslag niet dient aangenomen, en de Staat tot de kosten veroordeelt;

Beveelt dat onderhavig arrest zal overgeschreven worden op het register van het Hof van Beroep te Luik en dat melding er van zal gemaakt worden op de kant van de gedeeltelijk vernietigde beslissing; Verwijst de zaak aldus omschreven naar het Hof van Beroep te Gent;

Veroordeelt de verweerster tot de kosten.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE HASSELT

27 Februari 1947.

Voorzitter : M. Byvoet.

Rechters : M.M. Pexsters en Perilleux.

Pleiters : Mrs Lambrechts en Willems.

I. PROCEDURE. — VERSCHILLENDE GEDAAGDE PARTIJEN WAARVAN EEN VERSTEK LAAT GAAN. — HERDAGING KRACHTENS ART. 153 W.B.R.

II. WETTELIJKE INBEWARINGSTELLING VAN GOEDEREN. — BESLUITWET VAN 17 JANUARI 1945. — MANDAAT EN BEVOEGDHEID VAN DEN DIENST VAN HET SEQUESTER. — RECHTEN DER SCHULDEISCHERS.

I. Wanneer een der gedaagde partijen verstek laat gaan en krachtens art. 153 W.B.R. herdaagd wordt, zal ook ten aanzien van deze partij het vonnis op tegenspraak geacht zijn te zijn geweest.

II. De wettelijke inbewaringstelling van goederen, krachtens de besluitwet van 17 Januari 1945 ontleent aan den onder sequester gestelden persoon alleen tijdelijk het beheer van zijn goederen, ten einde hem te beletten zich onvermogen te maken; hij blijft evenwel rechtsbekwaam.

De schuldeischers kunnen geldig hun vorderingen voor de rechtbank inleiden, zoowel tegen den Dienst van het Sequester als tegen den onder sequester gestelden persoon. De instelling van den Dienst van het Sequester doet geen afbreuk aan de algemeene bevoegdheid der burgerlijke rechtbanken (art. 8, W.B.R.); deze moeten zich niet onbevoegd verklaren, wanneer een eisch tegen een onder sequester gestelden persoon voorgebracht wordt, zonder vooraf door den Dienst van het Sequester te zijn beoordeeld geworden.

Het is overbodig de mandatarissen van den Dienst van het Sequester te dagvaarden, wanneer deze laatste reeds gedaagd werd, tenzij de persoonlijke aansprakelijkheid van de mandatarissen wordt opgeworpen.

Onderlinge Verzekeringsvereniging tegen oorlogsrisico's op vasten bodem t/Van Slype en Dienst van het Sequester en cs.

Gezien de inleidende dagvaarding door deurwaarder Janssens, te Brussel, den 23 Augustus 1946 aan den Dienst van het Sequester, en door deurwaarder Haesen, te St. Truiden, den 2 September 1946 aan eersten verweerder Van Slijpe en aan de mandatarissen van den Dienst van het Sequester beteeënd;

Overwegende, dat eerste verweerder geen pleitbezorger stelde en verstek deed; dat hij, herdaagd door geboekt exploit van zelfden deurwaarder Haesen, dato 26 October 1946, voortgaat met verstek te doen, terwijl de andere verweerders van in den beginne pleitbezorger stelden; dat bijgevolg dit vonnis zal aangezien worden, op grond van artikel 153 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtspleging, als op tegenspraak geveld tegenover elk der partijen;

Overwegende, dat de eisch strekt de verweerders te hooren veroordeelen tot betaling eener som van 38.768,— frank, zijnde, na aftrek eener vergoeding van 5.824,40 frank, verschuldigd wegens een verzekerde oorlogsramp, het bedrag van bijkomende premien, omslagen genaamd, welke eerste verweerder nog verschuldigd zou blijven, volgens door hem aangegane verzekeringspolissen nummers 3718 en 9188 en die voor elk dezer verzekeringen vervallen zouden zijn den 31 December 1945 en den 30 Juni 1946;

Overwegende, dat tweede verweerder, de Dienst van het Sequester, zoo in eigen naam als namens zijn beide mandatarissen de ontvankelijkheid van den eisch betwist en daarenboven volhoudt dat hij evenmin ontvankelijk is tegenover den verzekerde Van Slijpe, wiens goederen onder sequester staan;

Overwegende, dat de Besluit-Wetten van 23 Augustus 1944 en 17 Januari 1945 betreffende het onder sequester stellen der goederen, toebehoorende aan vijandelijke onderhoorigen of aan verdachten aan wie een misdaad of een wanbedrijf tegen de uitwendige veiligheid van den Staat wordt ten laste gelegd, de openbare orde aanbelangt en dat de Rechtbank derhalve eveneens gehouden is de ontvankelijkheid te onderzoeken van den eisch in zoverre hij gericht is tegen den verstek doende verweerder Van Slijpe;

Overwegende, dat, op grond van artikel 8 van de Besluit-wet van 23 Augustus 1944 en van deze van 17 Januari 1945, de Dienst als taak heeft de onder sequester gestelde goederen en belangen te bewaken, te bewaren en te beheeren en de goederen op te zoeken welke de onder sequester gestelden zouden kunnen verborgen hebben (verslag van den Dienst van 31 December 1945, blz. 17);

Overwegende, dat hieruit spruit dat de onder sequester gestelde rechtsbekwaam blijft, doch dat hij het beheer over zijne goederen verliest, ten einde hem te beletten zich onvermogen te maken; dat de mogelijkheid bestaat dat sommige zijner goederen aan het Sequester ontsnappen of dat er nieuwe bijverworven worden;

Overwegende, dat de Besluit-wet van 17 Januari 1945 schikkingen inhoudt die den betrokkene toelaten verzet aan te tekenen tegen het onder sequester stellen zijner goederen of die hem machtigen de geheele of gedeeltelijke opheffing ervan aan te vragen en hem zelfs toelaten waarborgen te bieden,

welke voldoende kunnen geacht worden om zijne verplichtingen na te komen;

dat bij opheffing van den sequestermaatregel, onder meer in geval van buitenvervolginstelling of zoo betrokkene zich heeft bevrijd van alle schulden tegenover de openbare besturen, de handelingen door den onder sequester gestelde geldig geacht worden en hunne volledige gevolgen zullen hebben tusschen partijen (Verslag aan den Raad, Staatsblad Londen 4 September 1944);

Overwegende, dat in die omstandigheden de schuldeischer er alle belang bij heeft den onder sequester gestelde in zake te roepen en een veroordeeling tegen hem persoonlijk te bemachtigen, die hij desgevallend zou kunnen uitvoeren op vrijgekomen of opnieuw verworven goederen;

Overwegende trouwens, dat het in zake roepen van den onder sequester gestelde niemand schaadt, terwijl eenieder er voordeel bij heeft omdat niemand beter dan deze de juiste toedracht zal kunnen geven waarin de litigieuze verhandeling plaats vond;

Overwegende, dat hij eveneens ontvankelijk is tegenover den Dienst van het Sequester, daar deze als beheerder de verbintenissen van den onder sequester gestelde, onder meer tegenover zijne Belgische schuldeischers, moet naleven en desgevallend de onder sequester gestelde goederen te gelde moet maken (artikel 6 Besluit-wet van 17 Januari 1945);

Overwegende, dat de Dienst ten onrechte volhoudt dat de eisch eerst aan zijn oordeel moet onderworpen worden alvorens hij voor de Rechtbank kan gebracht worden; dat hij deze zienswijze meent te kunnen afleiden uit de bewoordiging van het verslag aan den Regent, de Besluit-wet van 10 Januari 1946, voorafgaand, waarin verklaard wordt: « Om het inbrengen van fictieve schulden te voorkomen mag de Dienst elke schuld afwijzen waarvan hem de deugdelijkheid niet als bewezen voorkwam, terwijl de betwistingen welke omtrent de deugdelijkheid van de schuldvordering mochten ontstaan tot de bevoegdheid behooren van de rechtbanken overeenkomstig de regels van het gemeen recht »;

Overwegende, dat deze schikking enkel beduidt dat voor het geval dat de Dienst de schuldvordering zou afwijzen, de schuldeischer nog steeds zijn toevlucht kan nemen tot de rechtbanken, doch geenszins dat de rechtbanken de schuldvordering niet mogen beoordeelen vooraleer de Dienst ze verworpen heeft; dat de Dienst immers in zijne beoordeeling der bij hem ingebrachte schuldvordering deze ongetwijfeld dient te aanvaarden, wanneer de deugdelijkheid ervan door een vonnis der Rechtbank, in kracht van gewijsde gegaan, zal bevestigd zijn; dat de instelling van den Dienst van het Sequester geen afbreuk doet aan de algeheele bevoegdheid van de rechtbanken van eersten aanleg, door artikel 8 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtspleging, toegekend en dat deze zich bijgevolg niet onbevoegd dienen te verklaren wanneer een eisch tegen een onder sequester gestelde voor hem wordt voorgebracht alvorens door den Dienst beoordeeld te zijn geworden;

Dat bijgevolg ook opzichts den Dienst de eisch ontvankelijk is;

Overwegende, dat het overbodig blijkt de volmachtdragers voor de Rechtbank te dagen wanneer de volmachtgever reeds ter zake gedaagd is geworden; tenzij er een persoonlijke aansprakelijkheid van den volmachtdrager opgeworpen werd, hetgeen hier het geval niet is;

Overwegende, dat voor wat den grond der zaak betreft de schuld bewezen is door de voorgelegde verzekeringspolissen en de geschreven bekentenis van den onder sequester gestelde;

Gelet op de voorschriften van artt. 2, 30 tot 37 der wet van 15 Juni 1935, welke nageleefd geweest zijn;

Om deze beweegredenen:

De Rechtbank, uitspraak doende op tegenspraak tusschen al de partijen, verklaart den eisch ontvankelijk zoo opzichts den onder sequester gestelde als tegenover den Dienst van het Sequester, en niet ontvankelijk tegenover de verweerders Vreven en Van Ormelingen, stelt deze buiten zaak zonder kosten;

Verklaart den eisch gegrond;

Veroordeelt eerste verweerder, alsmede den Dienst van het Sequester tot betaling der som van 38.768,— frank, samen met de rechterlijke intresten en de kosten, behalve deze veroorzaakt door het in zake stellen van verweerders Vreven en Van Ormelingen, die ten laste blijven van aanlegster.

NOOT: Dit vonnis verwerpt o.i. terecht de oplossing, die door dezelfde rechtbank door een beslissing van 3 Juli 1946 (R.W. 1947, 754 e.v.) werd aangenomen. Het is inderdaad niet aanvaardbaar, dat de schuldeischers van een onder sequester gestelden persoon zich niet tot de Rechtbanken zou mogen wenden, zonder vooraf hun schuldvordering aan den Dienst van het Sequester te hebben overgemaakt.

Ook ten aanzien van de ontvankelijkheid van rechtsvorderingen tegen den onder sequester gestelden persoon is dit vonnis belangrijk (vgl. o.m. Burgerlijke Rechtbank te Hasselt, 3 Juli 1946, R.W., 1947, 754; Rechtbank van Koophandel te Gent, 13 Februari 1947, R.W. 1947, 756, met noot van A.C.).

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE ANTWERPEN

2de Kamer. — 14 Januari 1947.

Voorzitter: M. Lommaert.

Rechters: M.M. Bolsius en Moris.

Referendaris: M. V. J. Janssens.

Pleiters: Mrs Le Paige en De Baeck.

I. DADEN VAN KOOPHANDEL. — ART. 2, LAATSTE LID, W.V.K. — INZAMELING VAN PRONOSTIEKFORMULIEREN.

II. LASTGEVING. — HANDELSSTEMPEL. — BEWIJS VAN VERMOEDEN. — TOELAATBAARHEID VAN DIT BEWIJS TEN AANZIEN VAN EEN COMMERCIEELE VERBINTENIS.

I. *De inzameling van pronostiekformulieren voor verscheidene ondernemingen, met het doel de eigen handelszaak te bevorderen, moet krachtens het laatste lid van art. 2 van het Wetboek van Koophandel, als een daad van koophandel beschouwd worden.*

II. *Het bewijs door vermoeden van een lastgeving kan geleverd worden door de waarmede van een handelsstempel, waarvan de echtheid niet betwist is, zelfs indien geen handteekening aan den stempelafdruk toegevoegd is.*

Dit bewijs is toelaatbaar ten aanzien van den per-

soon, voor wien de lastgeving een verbintenis van commercieelen aard is. (1)

Ruissers t / Torfs.

Aangezien de eischer uiteenzet : 1) dat hij op 5 September 1945 het ingevuld formulier 184826 bij den verweerder inbracht ter deelneming aan den voorspellingswedstrijd door de vereniging zonder winstoogmerk « A.P.O.S.C.A.L.R.X.-Tilleursche Pronostieken » ingericht in verband met de voetbalmatchen van 9 September 1945; 2) dat het ingebrachte formulier niet is toegekomen op de postbus nr 81 te Luik-Guillemins, van de inrichtende v.z.w.o. « A.P.O.S.C.A.L.R.X. — Tilleursche Pronostieken »; 3) dat de door hem aangegeven voorspellingen juist uitkwamen; 4) dat het bedrag van 33.934,80 fr. verdeeld werd tusschen twee winners, waarbij hij als derde winner had moeten gevoegd worden;

Aangezien de rechtsvordering tot de schadevergoeding van 11.311,60 fr. strekt;

1) Over de bevoegdheid :

Aangezien de verweerder handelaar is, zooals blijkt uit zijn inschrijving in het handelsregister van Antwerpen onder het nummer 69.504, zoodat op grond van het laatste lid van het artikel 2 van het Wetboek van Koophandel al zijn verbintenissen voor daden van koophandel gehouden worden, tenzij bewijs dat zij een oorzaak den handel vreemd bezitten;

Aangezien verweerder zich met de inzameling van voorspellingsformulieren voor verscheidene ondernemingen inlaat om zijn tabakszaak te bevorderen;

Aangezien het bewijs derhalve niet bijgebracht is dat de verbintenis, die den verweerder ten laste gelegd is, uit een oorzaak voorspruit die den handel vreemd is;

II. Over den grond :

Aangezien het vaststaat dat de eischer den verweerder opdracht gegeven heeft het formulier nummer 184826, ingevuld met de pronostieken, die later bleken deel te geven aan den prijs van 33.934,80 fr. in den wedstrijd betreffende de voetbalmatchen van 9 September 1945 tijdig in te leveren bij de v.z.w.o. « A.P.O.S.C.A.L.R.X. - Pronostieken Tilleur »;

Aangezien de verweerder ten onrechte tegenwerpt dat het wettelijk bewijs van de bedoelde lastgeving niet bijgebracht is;

Aangezien de eischer inderdaad in het bezit is van de onderste helft van het formulier nr 184826, geaarmerkt met den handelsstempel van den verweerder;

Aangezien de echtgenoot van den verweerder op 20 September 1945 door de politie van Deurne onderhoord verklaarde : « De stempel aangebracht op de strook die u mij toont, is wel van mij afkomstig..... »;

Aangezien de waarmerking van de onderste strook bij middel van den handelsstempel, waarvan de echtheid van den afdruk uit voorgaande bekentenis beezen is, levert een genoegzaam bewijs door vermoeden van de kwestieuze lastgeving, zelfs indien geen handtekening aan den stempelafdruk toegevoegd is (Rep. prat. dr. belge, n° preuve N-is 887 en 892);

Aangezien het aangehaalde vermoeden des te ge-

wichtiger voorkomt dat, op enkele uitzonderingen na, de zoogenaamde « depot-houders » die zooals de verweerder, de voorspellingsformulieren voor de onderscheidene pronostiekondernemingen inzamelen, het onvoorzichtig en gevaarvol gebruik in zwang brachten de ingeleverde formulieren te waarmerken bij middel van een stempel en zonder handtekening, zoodat de verweerder goed de betekenis van een afgestempelde formulierstrook kent, en desgevallend de gevolgen moet dragen van het misbruik dat met zijn stempel kan gebeuren;

Aangezien het bewijs door vermoeden toelaatbaar is tegenover den verweerder, waarvoor de lastgeving een verbintenis met handelsmerk is (Les Nouvelles, Dr. Com., Tome I, de la preuve des engagements commerciaux, n° 12, 3°);

Aangezien de verweerder het bewijs niet bijbrengt van de tenuitvoerbrenging van de lastgeving hem door den eischer opgedragen;

Aangezien de afstempeling van de strook eveneens laat vermoeden dat het ingediende formulier ingevuld werd zooals de eischer het beweert, en dit vermoeden onaangetast blijft zoolang geen andersluidend formulier voorgebracht is;

Aangezien het beloop van de gevorderde schade niet aangevochten is en de door den eischer vooropgezette berekening betreffende het bedrag van 33.934,80 fr. te deelen door drie winners niet twist is;

Om deze redenen :

De Rechtbank;

Alle andere of tegenstrijdige besluiten en doeleinden verwerpende, maakt melding van de toepassing van de artikelen 2, 34, 36 lid I en 68 van de wet van 15 Juni 1935 voor het opmaken van het exploit en de andere akten van rechtspleging, welke het vonnis voorafgaan;

Zegt zich bevoegd;

Veroordeelt den verweerder aan den eischer het bedrag van 11.311,60 fr. te betalen met de gerechtelijke intresten van af 29 Mei 1946;

Verwijst den verweerder in de kosten van het geding.

(1) Vgl. buiten de aangehaalde literatuur : De Page, V, nr 399 en III, nr 871.

KRIJGSRAAD TE HASSELT

11 Maart 1947

Voorzitter : M. Goffinet.

Tweede burgerlijke rechter : M. Pexsters.

Subst. Krijgsauditeur : M. Strauven.

Pleiter : Mr Putzeys.

GEbruik DER TALEN IN GERECHTSZAKEN. — KRIJGSGERECHTEN. — WET VAN 15 JUNI 1935, ART. 18. — VRIJE MAAR ONHERROEPELIJKE KEUZE VAN VERDACHTE. — MOET ECHTER BIJ EERSTE ONDERVRAGING GEDAAN WORDEN. — VORM VAN DE OPTEKENING DEZER KEUZE.

Krachtens art. 18 van de wet van 15 Juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken zal voor de krijgsgerechten de procedure in de taal geschieden, die de verdachte bij zijn eerste ondervraging geko-

zen heeft. Deze keuze is onherroepelijk. Omtrent de vorm waarin deze keuze moet worden opgetekend heeft de wet niets bepaald. De vermelding in het proces-verbaal van ondervraging — met gebruikmaking zelfs van een gedrukte formule — dat aan de verdachte de vraag nopens de keuze van de taal der rechtspleging werd gesteld en deze vraag werd beantwoord, moet als voldoende worden beschouwd.

O. M. t / Van Hentenrijck

Overwegende dat beklaagde Vanhentenrijck Joseph Alfons Pierre gedagvaard werd om vóór de Krijgsraad van Hasselt te verschijnen door dagvaarding opgesteld in de Franse taal;

Overwegende dat art. 18 der Wet van 15 Juni 1935 het gebruik der talen in gerechtszaken vóór de Krijgsgerechten bepaalt;

Dat gezegd artikel 18 voorhoudt dat de keuze der taal aan belanghebbende overgelaten wordt mits bij zijn eerste ondervraging door de Gerechtelijke Commissie, en in casu, door de Heer Krijgsauditeur, zich hierover uitdrukkelijk uit te spreken, waarvan hem alsdan akte zal gegeven worden;

Overwegende dat de wet niet bepaalt waarin deze aktegeving zal bestaan;

Dat de melding in het P. V. van ondervraging, zelfs onder vorm van een gedrukte formule, dat hem de vraag nopens het gebruik der talen voor de rechtspleging gesteld werd, en belanghebbende deze vraag beantwoordde, voldoende is;

Dat het feit dat belanghebbende dan nog de ondervraging beantwoordde in de taal zijner keuze, bevestigend is;

Overwegende dat de keuze der taal, door belanghebbende gedaan bij zijn eerste ondervraging, luidens hetzelfde artikel 18 onherroepelijk is;

Overwegende dat belanghebbende onderhoord werd door de Heer Krijgsauditeur te Hasselt op 10 April 1945, en alsdan keuze deed van de Nederlandse taal als proceduretaal; dat hij dus bij een navolgende ondervraging niet meer gerechtigd was te vragen dat de rechtspleging in de Franse taal zou doorgevoerd worden;

Overwegende dat bijgevolg de dagvaarding opgesteld in de Franse taal nietig is.

Om deze beweegredenen,

De Krijgsraad beslissende op tegenspraak;

Verklaart de inleidende dagvaarding nietig.

Verzendt de zaak terug naar de Heer Krijgsauditeur om te handelen als naar rechte;

Kosten ten laste van de Staat.

VREDEGERECHT TE BERCHEM

1 April 1947.

Vrederechter : M. Baeten.

Pleiters : Mrs Van de Walle en De Meyer.

I. AFWEZIGHEID. — VERMOEDELIJKE AFWEZIGEN VERTEGENWOORDIGD DOOR EEN VOORLOPIGE BEHEERDER. — VOORLOPIGE BEHEERDER BEVOEGD OM ALLE DADEN VAN BEHEER TE STELLEN. — VERHURINGEN MINDER DAN NEGEN JAAR.

II. HUUR EN VERHUUR. — REDENEN VAN OPZEGGING. — VERHUURDERS SLACHTOFFER VAN DE BEZETTENDE MACHT. — HUURDER VEROORDEELD WEGENS EEN MISDRIJF TEGEN DE VEILIGHEID VAN DE STAAT.

I. De voorlopige beheerder, die door de Burgerlijke Rechtbank wordt aangesteld, om vermoedelijke afwezigen te vertegenwoordigen, is behoudens andersluidende beschikking van de Rechtbank, bevoegd om alle daden van beheer te stellen. Onder daden van beheer zijn begrepen de verhuringen, waarvan de duur niet langer dan negen jaar bedraagt.

II. Wanneer verhuurders, die het slachtoffer van de bezettende macht zijn geweest, onder hetzelfde dak wonen als een huurder, die wegens een misdrijf tegen de veiligheid van de Staat werd veroordeeld, is de onvermijdelijke en voortdurende aanraking met elkander een omstandigheid, die een geldige reden van opzegging kan vormen.

Brausch t/ Silberfeld, Behrensohn en Rubinstein.

Gezien het verzoekschrift van aanlegger d.d. 17 Januari 1947, aan Ons voorgelegd ten einde verweerders tot een minnelijke regeling te doen oproepen;

Gezien Onze brieven van 20 Januari 1947, waarbij deze partijen tot verzoening opgeroepen werden;

Gezien Ons proces-verbaal van 24 Januari 1947, geboekt blijkens hetwelk er tussen partijen geen akkoord tot stand kwam;

Gezien de dagvaarding van de heer Henry Schuermans, deurwaarder te Antwerpen, de dato 30 Januari 1947 geboekt;

Aangezien de eis ertoe strekt : te horen zeggen dat de opzeg ongeldig is; in bijkomende orde te horen zeggen dat de huurovereenkomst getroffen tussen partijen zal verlengd worden voor de duur van het van kracht zijn der Besluitwet van 12 Maart 1945 op de huurovereenkomsten. — Kosten ten laste der verweerders; het te vellen vonnis uitvoerbaar te horen verklaren niettegenstaande alle verhaal en zonder borg;

Gehoord partijen in hunne middelen en besluiten;

Aangezien aanlegger een appartement op de tweede verdieping van het huis gelegen te Berchem, Marsstraat, 57, betreft;

dat verweerders onverdeelde eigenaars zijn van dit huis;

Aangezien verweerders, bij ter post aangetekend schrijven van hun raadsman d.d. 9 Januari j.l. aan aanlegger lieten weten dat zij hem niet als huurder konden aanzien, en, voor het geval dat hij zich als huurder zou aanzien, hem de wil te kennen gaven hem tegen 1 Maart 1947 het appartement te zien verlaten, en hem, voor zoveel als nodig en zonder schadelijke erkenning, opzegging deden tegen die datum;

Aangezien aanlegger ons op 17 Januari j.l. verzocht verweerders tot een minnelijke regeling op te roepen; dat Wij bij brieven van 20 Januari j.l. de partijen tot verzoening opriepen en voor 24 Januari; — dat, blijkens Ons geregistreerd proces-verbaal van deze datum, aanlegger aanspraak maakte op huurverlenging krachtens de besluitwet van 12 Maart 1945 en er geen overeenstemming bereikt werd;

Aangezien verweerders hoofdzakelijk besluiten tot

de onontvankelijkheid, en, in ondergeschikte orde, tot de ongegrondheid van de eis; dat zij, bij tegeneis, de ontruiming van de betrokken plaatsen tegen 1 Maart 1947, met machtiging tot eventuele uitdrijving van aanlegger vorderen;

Aangezien verweerders aanvoeren dat de eis onontvankelijk is, omdat aanlegger geen huurder is van het bedoeld appartement;

Aangezien het niet betwist wordt, noch ernstig kan betwist worden: 1° dat, tijdens hun leven, de echtelieden Max Silberfeld-Wohlmann, eigenaars waren van vermeld huis; 2° dat, tijdens de Duitse bezetting, toen vermelde echtelieden naar Duitsland weggevoerd waren, aanlegger het terzake bedoelde appartement in huur nam van de verwalter Hütteman; 3° dat, na de bevrijding van Antwerpen, en nog voor het einde van het jaar 1944, de heer Alexander Dierckxsens door de rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen als voorlopig beheerder van de goederen der vermoedelijke afwezige echtelieden Max Silberfeld-Wohlmann werd aangesteld en aanlegger als huurder van vermeld appartement aanvaardde; 4° dat, blijkens vonnis van de rechtbank van eerste aanleg, d.d. 19 December 1946, vermelde echtelieden overleden in het concentratiekamp van Auschwitz in de loop der maand October of November 1942; 5° dat de verweerders Silberfeld de wettige erfgenamen van vermelde echtelieden zijn;

Aangezien, gesteld dat verweerders niet zouden gebonden zijn door de huurovereenkomst gesloten tussen aanlegger en verwalter Hütteman, hetzelfde niet kan gezegd van de overeenkomst, waarbij de voorlopige beheerder aanlegger als huurder aanvaardde;

Aangezien bij ontstentenis van enige andere beschikking van het vonnis, waarbij de voorlopige beheerder werd aangesteld, deze, als vertegenwoordiger van de echtelieden Max Silberfeld-Wohlmann, geldig alle daden, die volgens de algemene beginselen van het recht daden van beheer zijn, kon stellen — dat tot deze daden van beheer de verhuringen behoren waarvan de duur niet langer is dan negen jaar; — dat dienvolgens de overeenkomst, waarbij de voorlopige beheerder aanlegger als huurder aanvaardde zonder bepaalde termijn, geldig is en de erfgenamen van de echtelieden Max Silberfeld-Wohlmann bindt;

Aangezien dienvolgens het middel van onontvankelijkheid in zoverre het steunt op de bewering dat aanlegger geen huurder is van het terzake bedoeld appartement, dient verworpen; dat de tegeneis, in zoverre hij steunt op dezelfde bewering, dient ongegrond verklaard en afgewezen;

Aangezien aanlegger beweert dat de opzegging, vervat in hogervermeld schrijven van 9 Januari 1947, ongeldig is omdat de huur per jaar loopt en tenminste drie maanden vóór het einde van het huurjaar moet opgezegd worden;

Aangezien de huur, door de voorlopige beheerder aan aanlegger voor onbepaalde tijd toegestaan, volgens het plaatselijk gebruik, per jaar liep en tenminste drie maanden op voorhand moest opgezegd worden;

Aangezien die huur, blijkens de bestanddelen der zaak, inging op 1 November 1944;

Aangezien hieruit echter niet volgt dat vermelde opzegging volstrekt ongeldig is, doch enkel dat zij slechts tegen 31 October a.s. hare uitwerking kan hebben;

Aangezien wat de gevorderde verlenging aangaat, verweerders als redenen van de opzegging aanvoeren: dat aanlegger tijdens de bezetting zich vrijwillig in dienst van de « Werbestelle » heeft gesteld en door de Krijgsraad tot 18 maanden gevangenis veroordeeld werd; dat anderzijds, niet alleen de echtelieden Max Silberfeld-Wohlmann, maar verder nog de moeder, de broeder en een negentienjarige nicht van dame Sylvain Silberfeld in Auschwitz werden vermoord, de broeder van Sylvain Silberfeld een oorlogsvrijwilliger, in de gevangenis gestorven is en Sylvain Silberfeld zelf gedurende drie jaar in Duitsland gevangen geweest is en aldaar onmenselijk behandeld werd; en dat het niet aan te nemen is dat Sylvain Silberfeld, die sinds zijn bevrijding in het huis, waarvan het verhuurde deel uitmaakt, woont, of andere leden van de familie Silberfeld, zouden verplicht worden in aanraking te komen en te blijven komen met aanlegger;

Aangezien aanlegger erkent dat hij tijdens de bezetting in dienst geweest is van de « Werbestelle » en uit die hoofde tot 18 maanden gevangenis veroordeeld werd;

Aangezien het niet betwist wordt dat de familie Silberfeld slachtoffer geweest is van de Duitse barbaarsheid, zoals verweerders aanvoeren, noch dat Sylvain Silberfeld sinds zijn bevrijding in vermeld huis woont;

Aangezien het niet aan te nemen is dat Sylvain Silberfeld of andere leden van de familie Silberfeld zouden verplicht zijn onder hetzelfde dak als aanlegger te blijven wonen, hetgeen ze onvermijdelijk in voortdurende aanraking met aanlegger zou blijven brengen;

Aangezien, naar billijkheid, met inachtneming van de redenen van de opzegging, van de respectieve toestand der partijen en van de economische noodwendigheden, er geen verlenging van huur dient toegestaan aan aanlegger;

Aangezien de tegeneis, in zoverre hij steunt op vermelde opzegging, gegrond is met dit voorbehoud dat de ontruiming slechts tegen 31 October a.s. moet plaats hebben;

Om deze redenen:

Wij, Achilles Baeten, Vrederechter van het kanton Berchem-Antwerpen, uitspraak doende tegensprekelijk, verklaren de eis onontvankelijk, doch ongegrond en wijzen hem af; verklaren de tegeneis, in zoverre hij steunt op de bewering dat aanlegger geen huurder is van het terzake bedoelde appartement, ongegrond en wijzen hem af; en rechtdoende, op de tegeneis in zoverre deze steunt op hogervermelde opzegging, veroordelen aanlegger om het verhuurde te ontruimen en ter vrije beschikking van verweerders te stellen tegen 31 October 1947; en, bij gebreke dit te doen, machtigen van nu af voor alsdan verweerders om aanlegger, met de zijnen, er uit te doen drijven, en zijn meubelen en effecten op de openbare weg te doen zetten, door de eerste

daartoe aanzochte deurwaarder; veroordelen aanlegger tot de kosten des gedings, begroot op 275,— frank, daarin niet begrepen de registratiekosten van dit vonnis;

Het exploit en alle andere akten van rechtspleging werden in het Nederlands opgemaakt bij toepassing van artikel 2 der wet van 15 Juni 1935.

WETGEVING

WET van 7 Mei 1947 tot aanvulling van hoofdstuk VI, titel III, boek II, van het Strafwetboek, met het oog op bescherming van de militaire graden.

KAREL, Prins van België, Regent van het Koninkrijk. Koning Leopold III, door 's vijands toedoen, zich in de onmogelijkheid bevindende om te regeren,

Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, Heil. De Kamers hebben aangenomen en Wij bekrachtigen hetgeen volgt:

Enig artikel. In hoofdstuk VI, titel III, boek II, van het Strafwetboek wordt, na artikel 227, een artikel 227bis ingelast, luidend als volgt:

« Art. 227bis. § 1. Al wie zich in 't openbaar de titel of een graad van officier van het Belgisch leger of van de Weermacht der Kolonie zal hebben toegeëigend welke titel of graad hem niet wettelijk werd verleend, zal met een boete van 200 tot 1.000 frank worden gestraft.

» § 2. Zullen met een boete van 100 tot 500 frank worden gestraft, de reserveofficieren, de gepensioneerde officieren, de officieren en reserveofficieren titularissen van een eregraad, die de titel van officier of die van hun graad in 't openbaar zullen hebben gevoerd zonder dezelve, na het geval, te doen voorafgaan door de vermelding « reserve », « gepensionneerd », « ere », « erereserve ».

Kondigen de tegenwoordige wet af, bevelen dat zij met 's Lands zegel bekleed en door het Staatsblad bekendgemaakt worde.

Gegeven te Brussel, de 7 Mei 1947.

WET VAN 30 MEI 1947, houdende opheffing van sommige bestendige krijgsraden.

KAREL, Prins van België, Regent van het Koninkrijk. Koning Leopold III, door 's vijand toedoen, zich in de onmogelijkheid bevindende om te regeren,

Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, Heil. De Kamers hebben aangenomen en wij bekrachtigen hetgeen volgt:

Artikel 1. Zijn, op de datum waarop deze wet in werking treedt, opgeheven de bestendige Krijgsraden te Tongeren en te Leuven; op 31 Mei 1947, de bestendige Krijgsraden te Ieper en te Aarlen, en op 30 Juni 1947, de bestendige Krijgsraden te Doornik en te Malmédy.

Art. 2. Het verzet tegen de door die Krijgsraden bij verstek gewezen vonnissen wordt gebracht vóór de bestendige Krijgsraad van de hoofdplaats der provincie waar de respectieve zetel van die Krijgsraden gevestigd was.

Het verzet tegen de door de bestendige Krijgsraad te Aarlen gewezen vonnissen wordt vóór de bestendige Krijgsraad te Namen gebracht.

Het verzet kan worden gedaan door een verklaring ter griffie van de bestendige Krijgsraad die bevoegd is om er kennis van te nemen.

Art. 3. De griffier van de bestendige Krijgsraad waarvan de zetel in de hoofdplaats van de provincie gevestigd is, is belast met de bewaring van de minu-

ten, akten en archiefstukken betreffende de Krijgsraad die vroeger in de provincie gevestigd was en werd opgeheven. Hij oefent bovendien al de bevoegdheden uit welke aan de griffier van laatstbedoeld rechtscollege zijn opgedragen.

De griffier van de bestendige Krijgsraad te Namen is belast met de bewaring van de minuten, akten en archiefstukken betreffende de Krijgsraad te Aarlen. Hij oefent al de bevoegdheden uit, welke aan de griffier van laatstbedoelde Krijgsraad zijn opgedragen.

Kondigen de tegenwoordige wet af, bevelen dat zij met 's lands zegel bekleed en door het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt worde.

Gegeven te Brussel, 30 Mei 1947.

WET VAN 30 MEI 1947, tot verklaring van artikel 1 van de wet van 12 Mei 1947, waarbij sommige tenuitvoerleggingen in zake huurovereenkomsten tijdelijk worden geschorst.

KAREL, Prins van België, Regent van het Koninkrijk. Koning Leopold III, door 's vijand toedoen, zich in de onmogelijkheid bevindende om te regeren,

Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, Heil. De Kamers hebben aangenomen en wij bekrachtigen hetgeen volgt:

Enig artikel. Artikel 1 van de wet van 12 Mei 1947, waarbij sommige tenuitvoerleggingen in zake huurovereenkomsten tijdelijk worden geschorst, wordt in die zin verklaard dat onder huurder ook degene dient verstaan die het pand betreft en wiens huur een einde heeft genomen, alsook zijn rechthebbenden.

Kondigen de tegenwoordige wet af, bevelen dat zij met 's lands zegel bekleed en door het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt worde.

Gegeven te Brussel, 30 Mei 1947.

BIBLIOGRAPHIE

ALEX. PASQUIER: Edmond Picard. — Bruxelles, Office de Publicité, 1945, 84 p. (Collection nationale, 5me série, n° 59).

Edmond Picard was tijdens zijn leven een omstreten figuur en is dit na zijn dood ook gebleven. Van Dievoet typeert hem op de volgende wijze: « Voor zoover de taak van den jurist bestaat in het angstvallig napluizen en het scherpzinnig bepalen van de beteekenis van een massa wetsbepalingen, zonder dat zijn gezichtskring veel verder hoeft te reiken dan de door den wetgever gebezigde bewoordingen, is Fr. Laurent de eerste Belgische jurist van de vorige eeuw. Voor zoover echter de rechtsgeleerde een open oog dient te hebben voor het recht in al zijn openbaringen, voor de sociale en economische grondslagen en voor de functie van het recht in de samenleving, komt de palm toe aan Edmond Picard.

Ondanks een onmiskenbaar gebrek aan methode en aan bezadigheid, ondanks een zekere oppervlakkigheid en een overdreven cultus voor originaliteit en voor het mooie woord, is Picard een groote figuur in de Belgische rechtswetenschap, een man, wiens verdiensten niet op hun volle waarde worden geschat.

Picard was in de eerste plaats een uitstrooier van nieuwe gedachten. » (Het Burgerlijk Recht in België en Nederland van 1800 tot 1940, p. 133.)

Alex. Pasquier, die sinds jaren een groot bewonderaar van Picard is, getuigt in dit geschrift opnieuw van zijn genegenheid en eerbied voor de advocaat, de rechtsgeleerde, de letterkundige, de kunscriticus, de essayist en de Maecenas, die Edmond Picard was.

In een eerste deel geeft hij een beschrijving van het leven van Edmond Picard, terwijl hij in een tweede en derde deel zijn litterair en juridisch werk bespreekt. Een volledige bibliografie van de geschriften van Edm. Picard werd in het boekje mede opgenomen.

V. L.

UIT DE PERS

Het nieuwe Burgerlijk Wetboek in Nederland

Wij lezen het hier onderstaande bericht in de Nationale Rotterdamse Courant van Dinsdag 27 Mei 1947:

Het nieuwe burgerlijk wetboek

Zoals men weet is aan prof. Meyers opdracht gegeven een nieuw burgerlijk wetboek te ontwerpen. Uit een circulaire van de minister van Justitie betreffende deze opdracht, citeren wij:

« Prof. Meyers streeft naar korte formulering der wetsbepalingen, waardoor wijdloopigheid wordt vermeden en het nieuwe wetboek niet langer, doch korter wordt dan het oude, naar overbrenging van de regelen omtrent het bewijs in burgerlijke zaken naar het procesrecht, naar regeling van formele aangelegenheden in algemene maatregelen van bestuur. Prof. Meyers overweegt voort of de scheiding tussen het burgerlijk wetboek en het wetboek van koophandel, welke scheiding haar innerlijke betekenis heeft verloren, kan vervallen, zodat de materie, die thans in het wetboek van koophandel is ondergebracht, een plaats vindt in het nieuwe burgerlijk wetboek. De omvang van de arbeid maakte het aanbevelenswaardig het werk in gedeelten tot stand te brengen: boek voor boek. Zo zal het wetboek ook boek voor boek het Staatsblad kunnen bereiken terwijl de invoering zal plaats vinden wanneer het gehele wetboek is tot stand gebracht. Van regeringszijde zijn zodanige maatregelen getroffen, dat de ontwerpen, welke van de hand van prof. Meyers zullen komen, onverwijld bij de Staten-Generaal worden ingediend.

Het ontwerp voor het nieuwe wetboek zal vermoedelijk aanvangen met een reeks algemene bepalingen in de geest van de algemene artikelen, die het Zwitsers burgerlijk wetboek bevat en ter vervanging van de wet houdende algemene bepalingen. De bepalingen van internationaal privaatrecht uit de wet houdende algemene bepalingen worden voorlopig ter zijde gelaten. Na de algemene bepalingen zal ontworpen worden het tweede boek bevattende het zakenrecht. Het eerste boek blijft voorlopig rusten in verband met de bij de Staten-Generaal aanhangig zijnde en vermoedelijk nog aanhangig te maken onderwerpen.

MEDEDELINGEN

OVER GEHEIME EN OPENBARE TERECHTSTELLINGEN

De huidige Minister van Justitie, Mr Paul Struye, heeft onlangs aan de pers verklaard dat hij, zooals bijna ieder jurist, tegen de doodstraf was. In dit verband kan worden herinnerd aan de rede van de Nederlandse Minister van Justitie, Prof. Mr A. E. J. Modderman, die in 1880 in de vergadering van de Tweede Kamer der Staten-Generaal een pleidooi hield voor de afschaf-

fing van de doodstraf. Hij zegde o.m.: « Als van alles wat ik gezegd heb, geen woord juist en goed was, dan zouden voor mij toch de demoraliseerende gevolgen van de executie van een doodvonnis een afdoend argument zijn voor de afschaffing van de doodstraf. Hoe zal men executeren? »

Ik spreek niet van de instrumenten. Dat onderwerp zou beter thuis behooren op een beulen-congres. Ik vraag eenvoudig of gij de geheime of de openbare executie verlangt? De ervaring heeft geleerd, dat een openbare executie in hooge mate demoraliseerend werkt.

Dickens, die de menschen kende, en die niet was een « ziekelijk philanthroop » — dat kunt gij zien in zijn David Copperfield, waar hij u bij Uriah Heep in de cel leidt en de ziekelijk philanthropie bespot — Dickens verklaarde kort na de executie van de beide Manning's in November 1849: « Ik ken het Londensche leven in al zijn verdorvenheid, maar het is mijn innige overtuiging, dat de grootste scherpzinnigheid niet in staat is iets te bedenken, dat in zoo korten tijd, en in eene zoo kleine ruimte zooveel kwaad sticht als de openbare uitvoering der doodstraf. »

Dat woord van Dickens is niet te streng. Ik zou voorbeelden bij dozijnen kunnen noemen van misdaden, gepleegd of beraamd bij gelegenheid of onder den indruk van eene executie. Laat ik er één uit ons eigen vaderland noemen.

In het voorjaar van 1860 werd te Leeuwarden iemand ter dood gebracht wegens het vermoorden van de vrouw met wie hij leefde. Dat was op een Vrijdag. Den volgende Dinsdag pleegde een man, die op het executieplein woonde en de executie had bijgewoond, een moord-aanslag tegen zijn verloofde. En reeds op den executiedag had hij dit plan laten doorschemeren. (Weekblad van het Regt, nr 2152 in fine.)

Zelden werden te Londen en in de naaste omgeving zoovele moorden gepleegd als in de dagen onmiddellijk volgende op de executie van Frans Muller (14 November 1864); ja, in eene der voorsteden reeds op denzelfden dag.

In 1863 werd te Chatham — ik herinner het geval met het oog de jongste Haagsche misdaad — een man gehangen wegens moord op een kind; een paar weken later pleegde een soldaat in dezelfde stad hetzelfde misdrijf en kort daarop werd nog een derde moord gepleegd.

Kort na de executie van dokter Pritchard te Glasgow (eene cause célèbre, waarvan geheel Brittannië vervuld was) werden in Engeland en Schotland tien moorden gepleegd, te Edinburg, Londen, Ramsgate, Chatham, Evesham, Southwark, Westham, Wolverhampton en Sheffield.

De Engelsche geestelijke Robert deelt mee, dat 161 van de 167 veroordeelden, door hem voor de terechtstelling voorbereid, hem hebben verklaard executiën te hebben bijgewoond. De moordenaar van president Lincoln, John Wilkes Booth, was een hartstogtelijk beminnaar van het bijwonen van executiën en deed eens vrijwillig als rustbewaarder dienst bij het schavot, waarop John Brown de politieke doodstraf onderging (2 December 1859).

Hebben wellicht de geheime executiën betere resultaten? In Massachusets werd den derden Januarij 1845 iemand binnen de gevangenis gehangen wegens verkrachting en moord. Weinige dagen daarna werd, in de nabijheid der gevangenis een moord gepleegd; een weinig later eene verkrachting, in Maart twee doodslagen en een paar maanden daarna weder een moord.

Geheime executiën? Maar daardoor rekent gij dan toch dat uwe geestelijke voorouders zich eeuwen lang vergist hebben in het afschrikkingsmiddel. Geheime executiën! Geven toch niet de dagbladen détails com-

plets? Laat ons de geheime executiën overlaten aan de mannen der Commune en aan de Septembriseurs! »

TOESCHOUWERS BIJ OPENBARE TERECHTSTELLINGEN

Uit de verslagen van de pers hebben wij vernomen, hoe bij recente terechtstellingen te Namen meer dan twee duizend toeschouwers, waaronder hoofdzakelijk vrouwen, tegenwoordig waren. Toen het executiepeleton zijn lugubere taak volbracht, werd er door deze op sensatie beluste menigte toegejuicht.

De bekende criminologen Barnes en Teeters schrijven in hun werk « New Horizons in Criminology »: « In feite, de idee van de doodstraf staat op een lijn met de astrologische- medische wetenschap, met het geloof in de toverkracht van heksen, of met het verwerpen van de biologische evolutie » (p. 426).

Is deze uitspraak niet rijk aan betekenis en gevolgtrekkingen?

HERVERSCIJNING VAN HET TIJDSCHRIFT VOOR RECHTSGESCHIEDENIS

Na de andere oorlog werd in Nederland met de publicatie van een driemaandelijks Tijdschrift voor Rechtsgeschiedenis (*Revue d'Histoire du Droit*) begonnen. Het stond onder de redactie van A. S. de Blécourt, E. J. J. Van der Heyden, J. van Kan, E. M. Meyers, J. C. Van Oven, en telde een grote schaar medewerkers uit Spanje, Italië, Engeland, Amerika, Duitsland, Oostenrijk, Zwitserland, Zweden, Denemarken, België, enz.

Gedurende twintig jaar heeft dit tijdschrift belangrijk rechtshistorisch werk verricht en een internationale faam verworven, die terecht verdiend was. Tijdens de Duitse bezetting werd de uitgave onderbroken en er werd gevreesd dat van een verdere publicatie zou worden afgezien.

Thans vernemen wij, dat binnen enkele maanden het Tijdschrift voor Rechtsgeschiedenis opnieuw zal verschijnen. De redactie, die in de loop der jaren enkele harer meest bekende leden verloor, werd aangevuld en uitgebreid.

Wij verheugen ons over de herverschijsning van dit tijdschrift en drukken de hoop uit, dat belangstelling en medewerking van uit België niet zullen ontbreken.

HORLOGES VOOR NEDERLANDSE ADVOCATEN

Onze Nederlandse confrères, die ten gevolge van de oorlog over geen uurwerk meer beschikken en zich een nieuw willen aanschaffen, zijn er erg aan toe.

Wij lezen inderdaad in het Advocatenblad van 15 Mei 1947: « Een der leden van de vereniging, die mede als gevolg van de oorlog, over geen enkel horloge meer beschikt, heeft onder de aandacht van het bestuur gebracht, dat de advocaten niet voorkomen op de lijst dergenen, die voor aankoop van een horloge in aanmerking komen.

Gebleken is, dat slechts door indienen van een collectieve aanvraag bij de Unie van Bedrijfsorganisaties in de Uurwerkbranche de mogelijkheid bestaat, dat voor de hierbij belanghebbende confrères iets kan worden bereikt. Het dagelijks bestuur heeft besloten hiertoe zijn bemiddeling te verlenen.

Mitsdien worden de advocaten, die een horloge voor de uitoefening van hun beroep nodig hebben en er geen bezitten, uitgenodigd dit aan het Bureau der Vereniging mede te delen met vermelding van alle bijzonderheden, die de aanvraag kunnen steunen. »

ERRATUM

Mr Paul Speyer verzoekt ons er op te willen wijzen dat in kol. 1162, tweede lijn, van zijn artikel « Rondom het Wetsontwerp in zake Belastingen » een vergissing is geslopen. Er dient namelijk gelezen: wetsontwerp, in de plaats van: wetsbesluit.

TIJDSCHRIFTEN

NEDERLANDSCH JURISTENBLAD. — Jaargang 1947, afl. 21 - 24 Mei 1947. — Prof. Mr J. C. Van Oven, Vordering van woonruimte. — Opmerkingen en Mededelingen: De Tribunaalrechtspraak. — Mr W. H. Vermaas, Arme schuldeisers! — Mr A. J. Mol, Zwart kopen, met onderschrift v. O. — Rechtspraak van de week. — Uit de Literatuur. — Boekaankondigingen. — Tijdschriften. — Berichten.

— Jaargang 1947, afl. 22 - 31 Mei 1947. — Prof. Mr G. E. Langemijer, Het oorlogsmisdrijf, commuun of internationaal misdrijf? — Opmerkingen en Mededelingen: Mr R. A. V. Baron van Haersolte, De wettelijke spelling; met onderschrift Redactie. — Een herleefd juridisch tijdschrift in Oostenrijk. — Herziening van het burgerlijk proces. — Mr J. P. Fockema Andreae, Naar een nieuw Burgerlijk Wetboek. — Mr J. F. van Deinsen; De Herverkavelingswet Walcheren. — Uit de Literatuur. — Boekaankondigingen. — Tijdschriften. — Berichten.

WEEKBLAD VOOR PRIVAATRECHT NOTARIS-AMBT EN REGISTRATIE: 78e Jaargang, nr 3983. — Zaterdag, 24 Mei 1947. — Mr J. R. H. van Schaik Jr., Het beheer volgens het besluit vijandelijk vermogen. (1) — H. A. Drielsma, Enige rechtshistorische beschouwingen over de ontbinding van notariële boedelscheidingen. (1) — Boekbespreking Prof. Mr J. C. van Oven, Mr A. Wolfsbergen, Onrechtmatige daad. (Met in memoriam van Prof. Mr. E. M. Meyers en lijst van Wolfsbergens voornaamste publicaties). — Tijdschriften. — Rechtsvragen. — Berichten en Mededelingen. — Broederschap der Candidaat-Notarissen. — Benoemingen, Overlijden, enz.

— Zaterdag, 31 Mei 1947 - nr 3984. — Mr J. R. H. Van Schaik Jr., Het beheer volgens het besluit vijandelijk vermogen (2). — H. A. Drielsma, Enige rechtshistorische beschouwingen over de ontbinding van notariële boedelscheidingen (2). — Boekbespreking Prof. Mr J. C. van Oven, Mr A. Wolfsbergen, Onrechtmatige daad. (Met in memoriam van Prof. Mr E. M. Meijers en lijst van Wolfsbergens voornaamste publicaties). — Tijdschriften. — Berichten en Mededelingen. — Broederschap der Candidaat-Notarissen. — Benoemingen en Overlijden.

JOURNAL DES TRIBUNAUX. — 62e Jaargang, nr 3728. — 25 Mei 1947. — Eugène Reumont: La représentation par avocat. — Jos Vankerckhove: La loi du 12 mai 1947, suspendant temporairement certaines exécutions en matière de baux à loyer. — Jurisprudence. — La chronique Judiciaire.

— Nr 3728 - 1 Juni 1947. — André Cloquet: La présumption de commercialité des actes des commerçants relatifs à des immeubles. — Jurisprudence. — La chronique judiciaire.